

**Kurikan kaupunki
Tarkastuslautakunta**

Arviointikertomus vuodelta 2017

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus.....	2
Tarkastuksen järjestäminen	3
Lautakunnan tehtävät	3
Lautakunnan kokoonpano	3
Lautakunnan toiminta.....	4
Tavoitteiden toteutumisen arviointi	5
Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi	5
Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen	5
Vuoden 2016 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit.....	5
Yleistä.....	6
Hallinto ja talousosasto.....	10
Perusturva.....	12
Sivistysosasto	13
Varhaiskasvatuspalvelut.....	16
Kirjastopalvelut.....	16
Vapaa-aikatoimi	17
Liikuntapalvelut	17
Nuorisopalvelut.....	17
Kulttuuripalvelut	17
Tekninen osasto	18
Tilapalvelu.....	19
Puhtaus- ja ruokapalvelut.....	19
Kunnallistekniikka	20
Ympäristötoimi	20
Investoinnit.....	21
Kaupungin talous	22
Konsernitarkastelu.....	23
Arviointikertomuksen valtuustokäsittely	24
Keskeisimmät havainnot ja kehittämis ehdotukset	24
Allekirjoitukset.....	27

Puheenjohtajan katsaus

Aloitin tarkastuslautakunnan puheenjohtajana jo kolmannen valtuustokauden. Tarkastelussa oleva v.2017 oli poikkeuksellinen, koska vuoden 2017 aikana toimi 2 eri lautakuntaa. Alkuvuonna oli 7 -jäseninen lautakunta ja loppuvuonna 9 -jäseninen. Tarkastuslautakuntaan valittiin 5 uutta jäsentä ja yhteistyö on alkanut mielestäni hyvin.

Tehtäviimme kuuluu, kuten tiedetään, sisäinen valvonta. Vanhan tavan mukaan lautakunnan jäsenille jaettiin seurattavaksi eri lautakuntia. Tarkastuslautakunnan jäsenmäärän kasvettua jokaiselle tuli vähintään 2 seurattavaa lautakuntaa.

Tilinpäätöstä, henkilöstökertomusta ja muita lautakunnalle toimitettuja raportteja on lautakunnan kokouksissa tutkittu tarkkaan.

Tilinpäätöksessä on riskien hallinnassa kerrottu vain taloudelliset riskit. Riskien hallintaan voitaisiin lisätä esim. toiminnalliset -, strategiset - ja vahinkoris-

kit. Toimintakertomuksesta puuttuu kokonaan kirjanpitolain edellyttämät tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta.

Henkilöstökertomukseen voisi lisätä palkkojen ja palkkioiden kokonaissummat tilikaudelta. Henkilöstöön liittyvät tunnusluvut sekä miten kunta huolehtii sosiaalisista asioista; kuten tasa-arvo, työolot, työntekijöiden kuuleminen, työterveys ja -turvallisuus, palkitseminen ja henkilöstöjohtaminen.

Lopuksi haluan kiittää vilkkaasti keskustelevaa lautakuntaa, tilintarkastajaa, lautakunnan sihteerä sekä muita viranhaltijoita ja työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä

Hyvää kesää toivottaen

Anna-Liisa Myllymäki
puheenjohtaja

Tarkastuksen järjestäminen

Lautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. **Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.** Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävistä määrätään kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Lautakunnan kokoonpano

Uusi kuntalaki muutti kunnallisten toimielimien toimikautta. Tarkastuslautakuntaan kuuluivat 31.5.2017 saakka seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

varsinaiset jäsenet

Myllymäki Anna-Liisa, pj.
 Samppala Timo
 Nyysti Kaija, vpj.
 Kuusinen Raimo
 Harju Aulis
 Alakoski Sirpa
 Haanpää Keijo

henkilökohtaiset varajäsenet

Ojala Yrjö
 Kauppila Raija
 Saari Taina
 Kandolin Olavi
 Kahilakoski Kyösti
 Ala-Aho Tanja
 Puputti Eero

Kaupunginvaltuusto valitsi 26.6.2017 tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 1.6.2017–31.5.2021 ensin 7 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Uusi hallintosääntö hyväksyttiin 21.8.2017 ja tämän perusteella kaupunginvaltuusto valitsi 25.9.2017 tarkastuslautakuntaan vielä 2 jäsentä ja varajäsentä. Myöhemmin todettiin, että toinen näistä viimeksi valituista jäsenistä ei ollut kuntalain 75 §:n 4) kohdan mukaan vaalikelpoinen tarkastuslautakunnan jäseneksi. Kaupunginvaltuusto valitsi 11.12.2017 tarkastuslautakuntaan yhden jäsenen.

Tarkastuslautakunnan lopullinen kokoonpano:

varsinaiset jäsenet

Myllymäki Anna-Liisa, pj.
 Nyysti Kaija, vpj.
 Alakoski Sirpa
 Alkula Martti
 Harju Aulis
 Keski-Valkama Pauli
 Kivistö Hannu-Pekka
 Niemi Anna-Kaisa
 Ranta Anita

henkilökohtaiset varajäsenet

Ranta Mervi
 Kohtakangas Maarit
 Korpela Aija
 Uimonen Kari
 Koivisto-Rajala Mari
 Tiittanen Teppo
 Latvala Ahti
 Kytösaari Veikko
 Leppälä Heli

Lautakunnan sihteerinä on toiminut arkistosihteeri Aila Pienimäki.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 21.3.2016 valinnut vuosien 2016–2018 lakisääteistä hallinnon ja talouden tarkastusta suorittamaan JHTT-yhteisö PwC Julkistarkastus Oy:n. Optio sopimuksen jatkamiselle vuosille 2019–2021 käsitellään kaupunginvaltuustossa 30.6.2018 mennessä.

Lautakunnan toiminta

Toukokuun loppuun saakka toimineella tarkastuslautakunnalla oli 9 kokousta ja uudella lautakunnalla 4 kokousta vuonna 2017. Arvioinnin painopistealueena uudella lautakunnalla oli tekninen toimi.

Lautakunta on kokouksissaan kuullut kaupungin toimintaan ja talouteen liittyvissä asioissa, johtavia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sekä eri toimialueiden esimiehiä.

Kaupunginvaltuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista on seurattu kaupunginhallituksen antaman toimintakertomuksen ja toimielinten pöytäkirjojen avulla sekä muilla tavoin koko kaupungin osalta.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen avulla kunnan toiminnan tuloksellisuutta. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että toiminta on tuloksellista, tiedonsaanti luotettavaa ja että toimintaperiaatteita noudatetaan.

Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tasekirjassa.

Vuoden 2016 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit

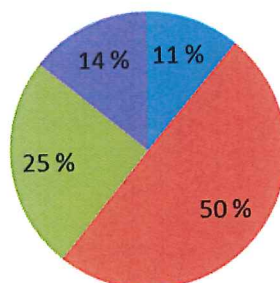
Tarkastuslautakunnan huomautuksia arviointikertomuksessa 2016	Onko tehty toimenpiteitä		Toimielimen kommentit ja tarkastuslautakunnan toteamat toimenpiteet
	On	Ei	
Kaupungin strategian mukaan käyttötalousmenot tulee pääosin kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla			Kaupunginhallituksen kommentti: Talouden tasapainottamiseen kiinnitettiin huomiota vuoden 2016 aikana. Toimintamenot alittuivat n. 2,8 M€ budjettiin nähden. Tilikauden tulosta heikensivät JIK:n ostot ja Nikkarikeskuksesta tehdyt lainojen ja osakepääomien alaskirjaukset.
Yhdistymisavustusten käytöstä tai arviointi- ja seurantar ryhmän roolista avustusten kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainittavaa.			Kaupunginhallitus ei ole kommentoinut.
Kokonaiskartoitus riskien hallinnasta on edelleen tekevä. Kartoitus, jossa huomioidaan myös yhteiskunnalliset riskit, on tehtävä pikaisesti			Kaupunginhallituksen kommentti: Riskienkartoituksesta on tehty luonnos kesän 2017 aikana ja asiakirja tuodaan päätöksentekoon viimeistään alkuvuodesta 2018.
JIK ky:n lääkäripalveluja on oltava saatavilla tasavertaisesti koko JIK ky:n toiminta-alueella.			Kaupunginhallituksen kommentti: Kurikan lääkäritilanne on ollut osin vaikea. Asiaan on kiinnitetty huomiota ja JIK ky on saamassa Kurikan alueelle lisää lääkäreitä keväällä 2018 aikana.

Konserniohjeet on päivitettävä ja konserniyhtiöiden omistajaohjaukseen on paneuduttava ja on huolehdittava siitä, että yhtiökokouksissa on kaupungin edustaja läsnä.			Kaupunginhallituksen kommentti: <i>Konserniohjeet on päivitetty vuoden 2017 aikana, mutta niitä ei ole vielä tuotu päätöksentekoon. Hallintosääntö ottaa joiltakin osin kantaa myös konserniohjeeseen. Yhtiökokouksiin pyritään aina osallistumaan.</i> Tarkastuslautakunnan huomio: <i>Kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä on luku 4, Konserniohjaus.</i>
Kaupungin hankintaohje vuodelta 2000 on päivitettävä.			Kaupunginhallituksen kommentti: <i>Hankintastrategia päivitetään kaupunkistrategian päivittämisen jälkeen. Strategiaprosessi on parhaillaan meneillään. Hankintaohje muodostuu hankintastrategian pohjalta.</i> Tarkastuslautakunnan huomio: <i>Sekä hankintastrategia että kuntastrategia on edelleen päivittämättä.</i>
Kaupungille on laadittava Kuntaliiton vuonna 2016 antaman suosituksen mukainen sopimusohje.			Kaupunginhallitus ei ole kommentoinut.
Vuodelta 2005 oleva laskutus- ja perintäohje on myös päivitettävä.			Kaupunginhallitus ei ole kommentoinut.
Kaupungille on laadittava viestintäohje			Kaupunginhallitus ei ole kommentoinut. Tarkastuslautakunnan huomio: <i>Hallintosäännön 5 §:ssä on maininta, että kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet kaupungin tiedottamisen periaatteista ja päättää tiedottamisesta ja viestinnästä vastaavista kaupungin viranhaltijoista. Ohjeita ei ole kaupunginhallituksessa käsitelty.</i>

Yleistä

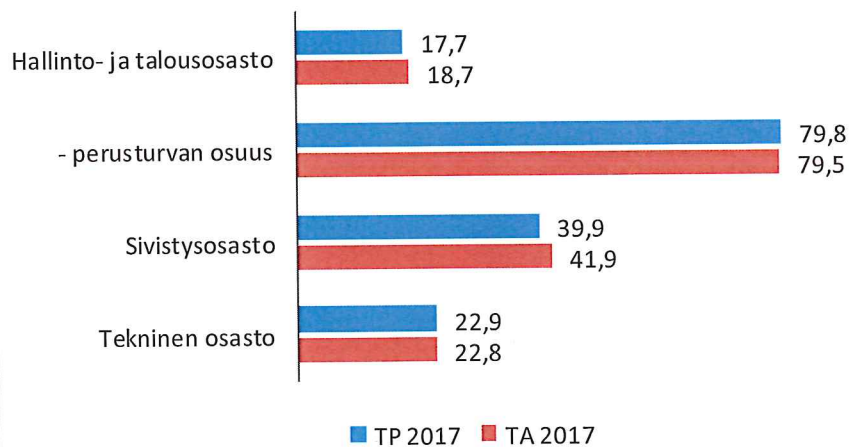
Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätös allekirjoitettiin 26.3.2018.

Toimintakulut 2017

■ Hallinto- ja talousosasto
 ■ - perusturvan osuus
■ Sivistysosasto
 ■ Tekninen osasto

Talousarvion ja tilinpäätöksen mukaiset toimintakulut (milj. euroa)

1.1.2016 Jalasjärven kunta yhdistyi Kurikan kaupunkiin.

Valtiovarainministeriö on 8.6.2016 päättänyt Kurikan kaupungin yhdistymisavustuksesta. Yhdistymisavustusta on myönnetty yhteensä 4 milj. euroa, josta vuonna 2017 on maksettu 1,2 milj. euroa. Valtionosuuksien vähenemisen korvausta kaupungille maksetaan vuosina 2016–2019 vuosittain 422 223 euroa eli yhteensä 1 688 892 euroa.

Yhdistymissopimuksen mukaan yhdistymisavustus käytetään uuden Kurikan elinvoimaa kehittäviin hankkeisiin seuraavasti: Jalasjärvellä valtatie 3 ja 19 risteysalueen kehittäminen sekä Kurikassa Magneetin risteysalueen kehittäminen.

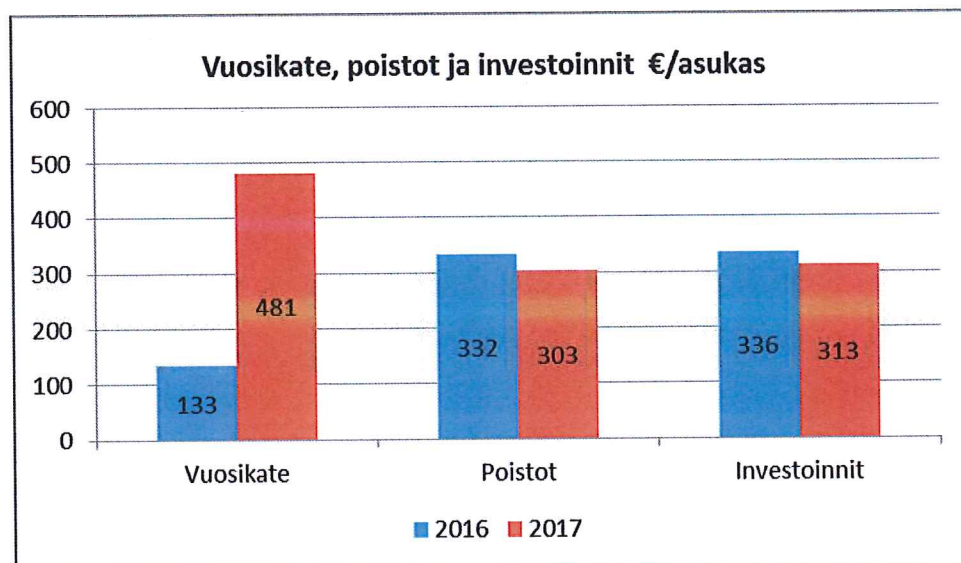
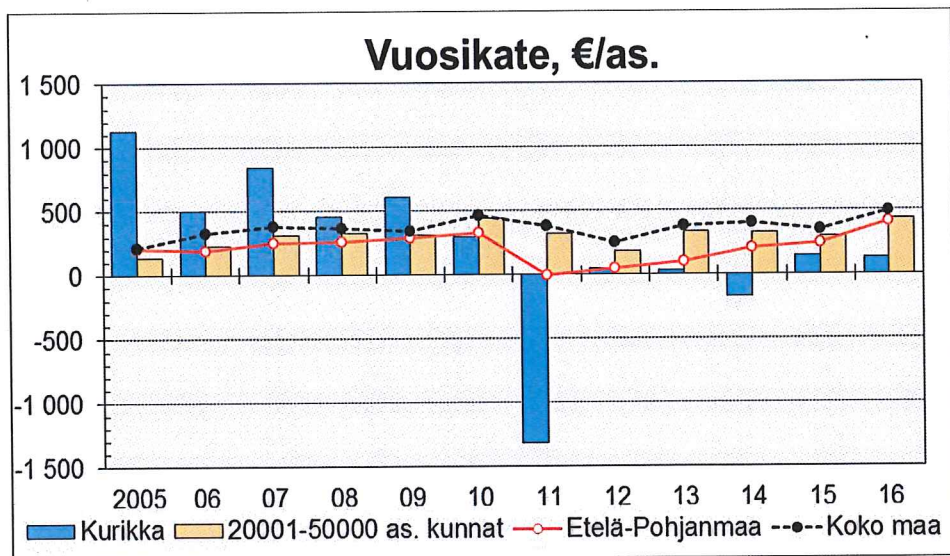
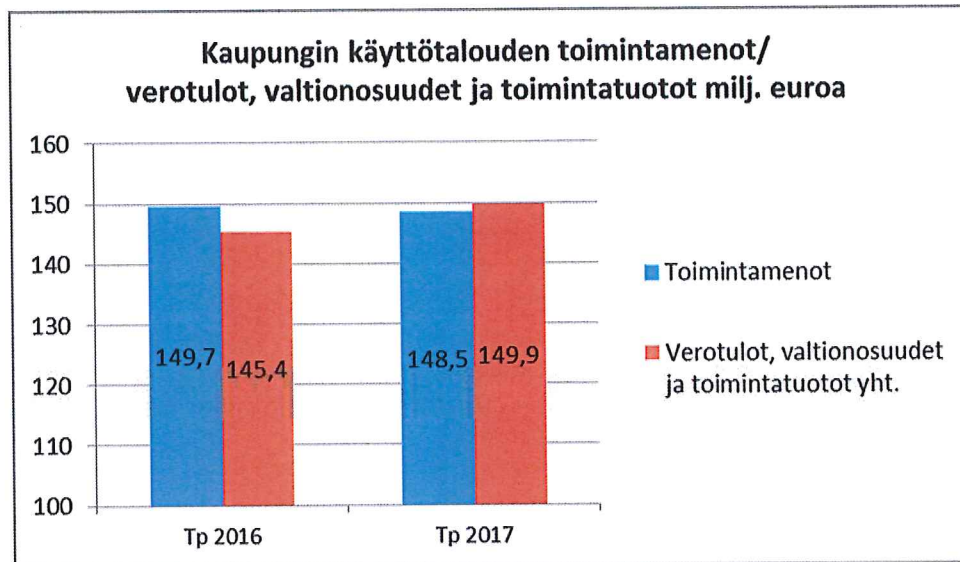
Kaupunginhallitus nimesi 4.7.2016 arviointi- ja seurantaryhmän. Ryhmän tehtävänä oli mm. seurata ja arvioida kuntaliitoksen tavoitteiden toteutumista, hyötyjä/haittoja, taloudellista kehitystä, toimintatapojen muutoksia sekä valmistella yhdistymisavustuksen käyttöä.

Arviointi- ja seurantaryhmän raportti käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 26.6.2017.

Yhdistymisavustuksen käytöstä tai arviointi- ja seurantaryhmän roolista avustusten kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainintaa.

Kaupunginhallitus on nimennyt talouden tasapainotustyöryhmän 3.4.2017. Ryhmän tehtäväksi on annettu suunnitella rakenteellisia muutoksia siten, että kaupungin talous saadaan tasapainoon ja toimenpiteet aloitetaan jo vuoden 2018 aikana. Tasapainotustyöryhmän raportti on merkitty tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.12.2017.

Kaupungin strategian 2013–2016 mukaan käyttötalousmenot tulee pääosin kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla. Lisäksi strategiassa kaupungin sijoitustoiminnan tavoitteena on saada mahdollisimman tasainen tuotto, josta osa käytetään palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Kaupunki sai muita rahoitustuottoja yhteensä n. 9 milj. euroa, josta Fortum Oyj:n ja Neste Oil Oyj:n osinkotuottojen osuus oli yhteensä n. 8,8 milj. euroa. Talousarviossa muita rahoitustuottoja arvioitiin kertyvän 6,5 milj. euroa.

Kaupungin strategian 2013–2016 mukaan kaupungin päätöksien vaikuttavuutta tulee arvioida strategian painopisteiden ja menestystekijöiden näkökulmasta. Vaikuttavuusarvio tulee tehdä jokaisen päätöksen yhteydessä, että tiedetään, miten päätös vaikuttaa yrittäjyyteen, vetovoimaisuuteen, talouteen, terveyteen ja imagoon. Terveiden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn pitää ohjata kaikkea päätöksentekoa.

- *Yhdistymisavustuksen käytöstä tai arviointi- ja seurantaryhmän roolista avustuksen kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainintaa. Kivistön risteysjärjestelyjen osalta valtion hallinnon rahoituspäätös on vielä tulematta. Kurikan Magneetin työt ovat käynnissä.*
- *Kaupungilla ei ole Kuntaliiton suosituksen mukaista sopimusohjeistusta. Hallintosäännön 5 §:n edellyttämä ohjeistus kaupungin tiedottamisen periaatteista ei ole ollut kaupunginhallituksen käsittelyssä. Lisäksi kaupungin laskutus- ja perintäohje on edelleen päivittämättä.*
- *Suunnitelmallista riskien kokonaiskartoitusta ei ole tehty.*

Hallinto ja talousosasto

Hallinto- ja talousosaston palveluihin kuuluvat kehittämistoimi, hallintopalvelut, toimistopalvelut, henkilöstö- ja taloushallinto, atk-palvelut, maaseutu- ja lomituspalvelut.

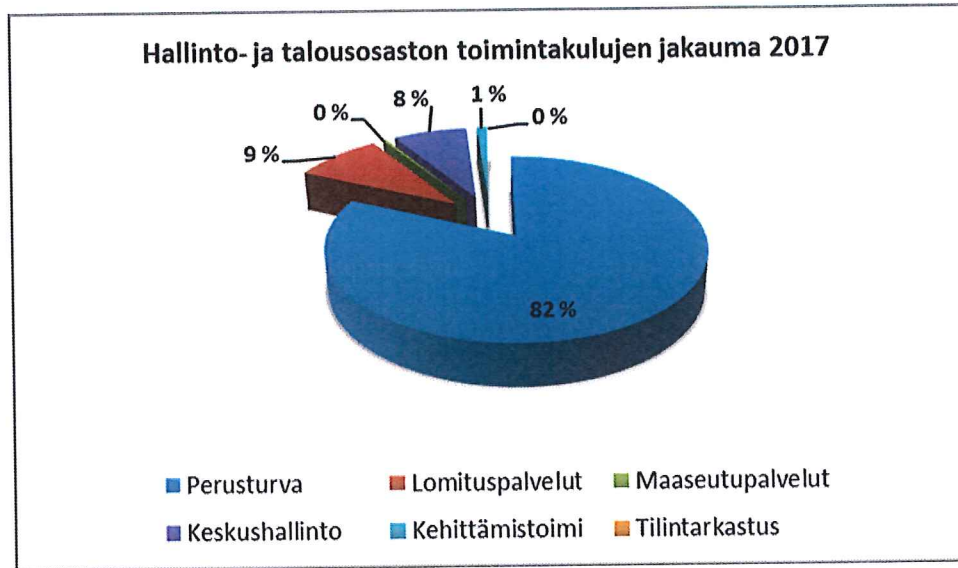
Terveys-, vanhus- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu 1.1.2009 alkaen ja sosiaalipalvelut 1.1.2013 alkaen JIK-peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymältä. Perusturvan palveluiden tilaamisesta vastaa tilaajalautakunta.

Hallinto- ja talousosaston vuoden 2017 toimintakulut ilman perusturvaa olivat 17,7 milj. euroa ja toimintatuotot 10,6 milj. euroa. Perusturvan toimintakulut olivat 79,8 milj. euroa ja toimintatuotot 0,5 milj. euroa.

Talousarviossa 2017 on mainittu, että hallinnon tavoitteena on hyvä hallinto, jossa hyödynnetään nykyaikaista toimistotekniikkaa sekä tehdään hyvää yhteistyötä eri yhteistyötahojen kanssa.

Talousarviossa on mainittu lisäksi, että hallinto- ja talousosasto toteuttaa vuoden 2017 säästöt siten, että vapautuville paikoille ei palkata uutta henkilökuntaa vaan työt jaetaan muulle henkilökunnalle.

Hallinto- ja talousosastolla oli vuonna 2017 palvelussuhteessa 204 vakinaista työntekijää eli 24 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaaisia työntekijöitä oli vuoden lopussa hallinto- ja talousosaston palveluksessa 57. Hallinto- ja talousosaston vakinaisesta henkilöstöstä 131 ja määräaikaaisesta henkilöstöstä 47 oli maatalouslomittajia.

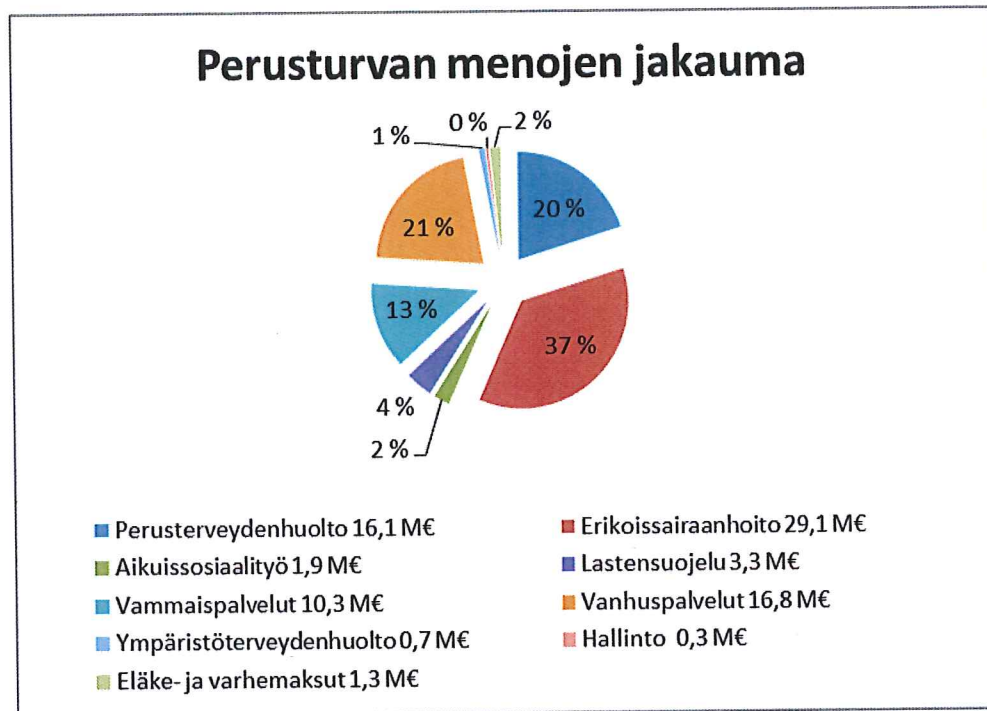

- *Talousarviossa on mainittu, että hallinto- ja talousosasto toteuttaa vuoden 2017 säästöt siten, että vapautuville paikoille ei pääsääntöisesti palkata uutta henkilökuntaa, vaan työn jaetaan muulle henkilökunnalle. Tilinpäätöksessä ei ole mainittu ovatko säästöt toteutuneet siten, että vapautuville paikoille ei ole palkattu uutta henkilökuntaa.*
- *Tilinpäätöksessä todetaan, että kehityskeskustelut ovat useilla osa-alueilla edelleen käymättä. Palvelusitoumuksessa on mainittu, että esimies käy kehityskeskustelun alaistensa kanssa vähintään kerran vuodessa. Tarkastuslautakunta edellyttää palvelusitoumusten noudattamista. Lautakunnan mielestä esimiesten velvollisuus on käydä kehittämisseskustelut alaistensa kanssa säännöllisesti.*
- *Kaupungin hallintosäännössä on maininta kokouskutsun lähettämisaajasta ainoastaan kaupunginvaltuuston kokousten osalta. Muiden toimielinten osalta hallintosäännössä mainitaan vain, että kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla. Joko hallintosäännössä tai toimielinten omilla päätöksillä on syytä määrätä vähimmäisaika, milloin kokouskutsun ja esityslistan on oltava jäsenillä. Toimielinten jäsenille on taattava riittävästi aikaa perehtyä käsiteltäviin asioihin.*
- *Kaupungin arkistoaineisto on edelleen hajasijoitettuna tiloihin, jotka eivät täytä arkistolaitoksen määräyksiä arkistotiloista. Arkistoaineiston tämänhetkinen hajasijoitus viiteen eri paikkaan hankaloittaa tietopalvelua huomattavasti ja lisää tietojen hakemiseen vaadittavaa aikaa. Tarkastuslautakunta edellyttää, että arkistosta vastaavana toimielimenä kaupunginhallitus ryhtyy viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten mukaisten arkistotilojen järjestämiseksi.*

- *Yrityspalvelukeskus Formu on osoittautunut erinomaiseksi ratkaisuksi keskitettyjen palvelujen tarjoajana yrittäjille.*

Perusturva

Palvelusitoumuksena on mainittu laadukkaiden sosiaali- ja terveysten palveluiden saaminen kuntalaisille oikea-aikaisesti ja määrällisesti oikein.

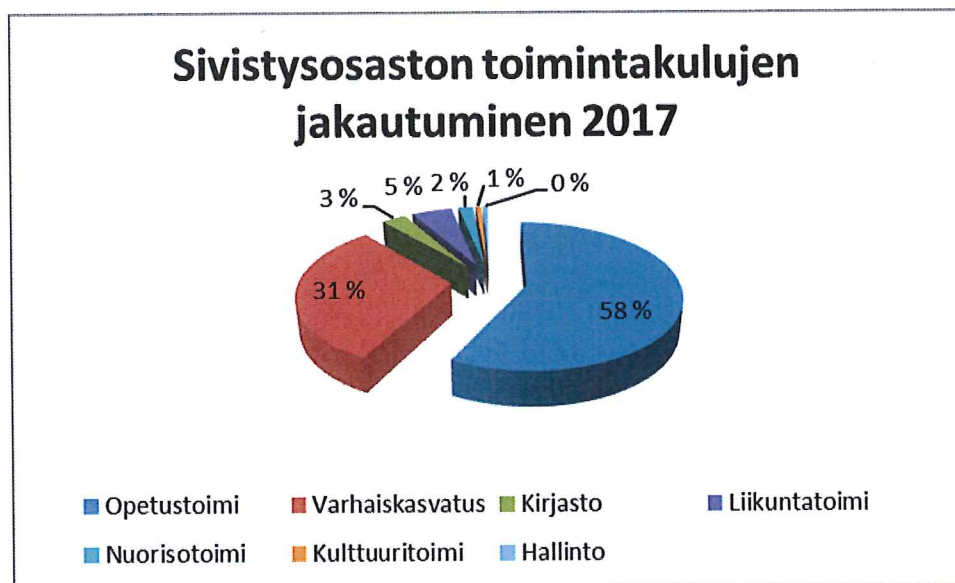
- Tilinpäätöksessä 2017 on perusturvan osalta puutteelliset tiedot sitovien tavoitteiden tavoitetaso/seurantatavassa sekä toteutumisen raportoinnissa.
- Sitovien tavoitteiden on syytä olla sellaisia, että niiden toteutumista ja tasoa voi mitata.
- Talousarviossa 2017 mainittujen tilaajalautakunnan ohjeistusten toteutumisesta ei tilinpäätöksessä ole mainintaa. Tarkastuslautakunta suosittaa, että tilaajalautakunnan asettama tavoitetaso ja sen toteutuminen todetaan myös kaupungin tilinpäätöksessä.

Sivistysosasto

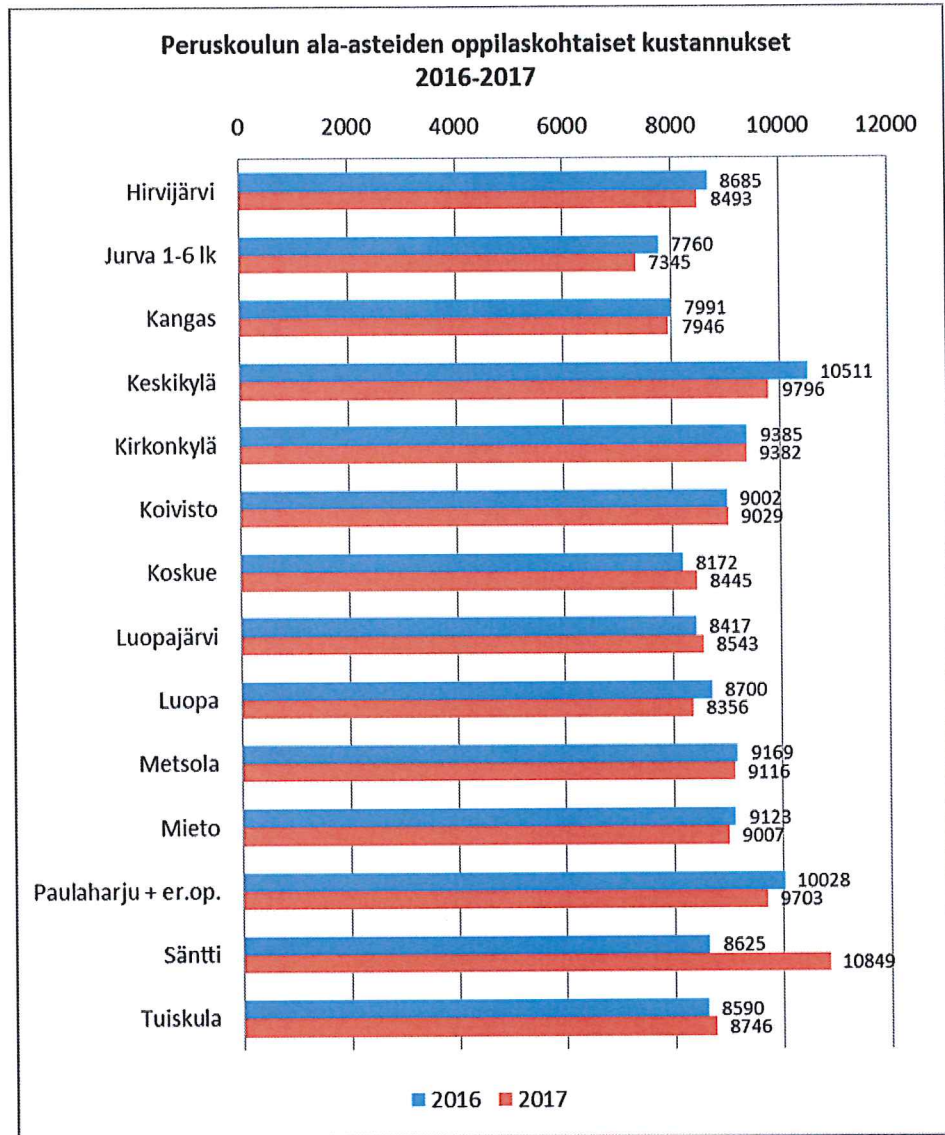
Sivistysosaston toimialaan kuuluvat sivistystoimi, varhaiskasvatuspalvelut, kirjasto, liikunta- ja nuorisotoimi sekä kulttuuritoimi.

Sivistysosaston vuoden 2017 toimintakulut olivat yhteensä 39,9 milj. euroa ja toimintatuotot 3,0 milj. euroa.

Sivistysosastolla oli vuonna 2017 palvelussuhteessa 460 vakinaista työntekijää eli 54 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaista työntekijöitä oli vuoden lopussa sivistysosaston palveluksessa 144.

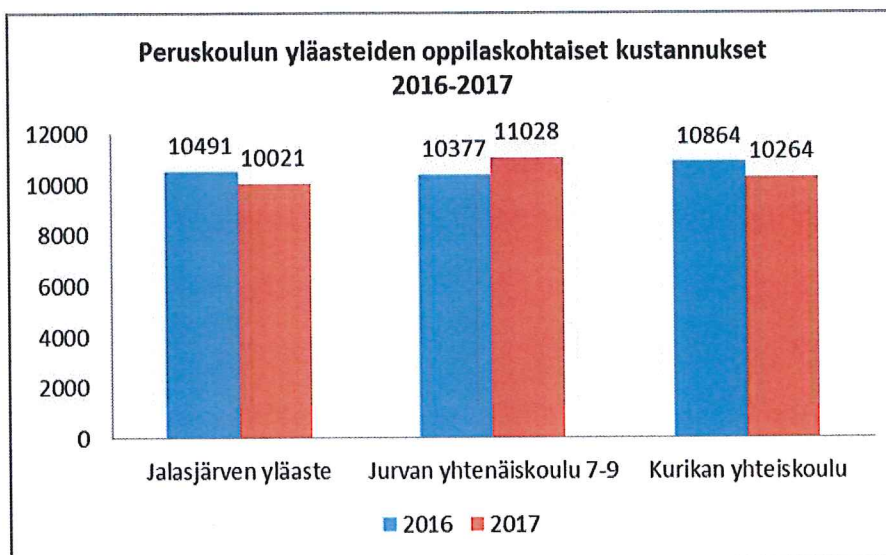

- *Tarkastuslautakunta kiinnitti jälleen huomiota sivistysosaston talousarvion ja tilinpäätöksen eroavuuksiin. Tilinpäätöksen mukaan sivistysosastolla on syntynyt 2,4 milj. euron säästö vuoden 2017 menoissa. Talousarviossa vuodelle 2017 on sivistysosaston menot arvioitu 41,9 milj. euroksi ja kaupunginvaltuusto myönsi sivistysosaston vapaa-aikatoimelle n. 0,5 milj. euron lisämäärärahan joten lopullinen määräraha sivistysosastolla oli 42,4 milj. euroa.*
- *Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että peruskoulun oppilaat ovat yhdenvertaisessa asemassa koulusta riippumatta. Mm. kirjavalintoja on syytä yhdenmukaistaa kunnan alueen kouluissa.*
- *Kaupungin luottamustehtäviin valittavilta olisi saatava suostumus tehtävään.*

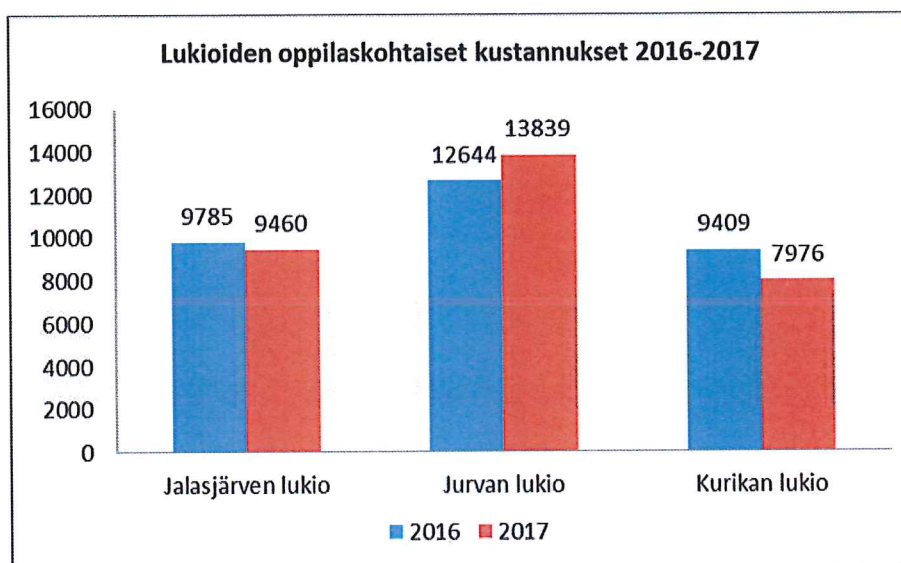
Peruskoulun ala-asteiden oppilasmäärät lukuvuosina 2015–2017

Peruskoulun ala-asteet	Oppilasmäärä keskiarvo 2015-2016	Oppilasmäärä keskiarvo 2016-2017
Hirvijärvi	54,5	56
Jurva 1-6 lk	224,5	225,5
Kangas	129	130,5
Keskikylä	37,5	35,5
Kirkonkylä	238	235
Koivisto	60	63
Koskue	58,5	55
Luopajarvi	67,5	65
Luopa	70,5	69,5
Metsola	48,5	44,5
Mieto	87	86
Paulaharju + er.op.	272	271
Säntti	34,5	33
Tuiskula	50	46,5

Peruskoulun yläasteiden oppilasmäärät lukuvuosina 2015–2017

Peruskoulun yläasteet	Oppilasmäärä keskiarvo 2015–2016	Oppilasmäärä keskiarvo 2016–2017
Jalasjärven yläaste	263	261
Jurvan yhtenäiskoulu 7-9	124,5	121,5
Kurikan yhteiskoulu	344,5	343,5

Lukioiden oppilasmäärät lukuvuosina 2015–2017

Lukiot	Oppilasmäärä keskiarvo 2015–2016	Oppilasmäärä keskiarvo 2016–2017
Jalasjärven lukio	113	114
Jurvan lukio	54	50
Kurikan lukio	129	141

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat lasten päivähoido, esiopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminta. Varhaiskasvatuspalveluissa oli vakinaista henkilöstöä 205 ja määräaikaista 39.

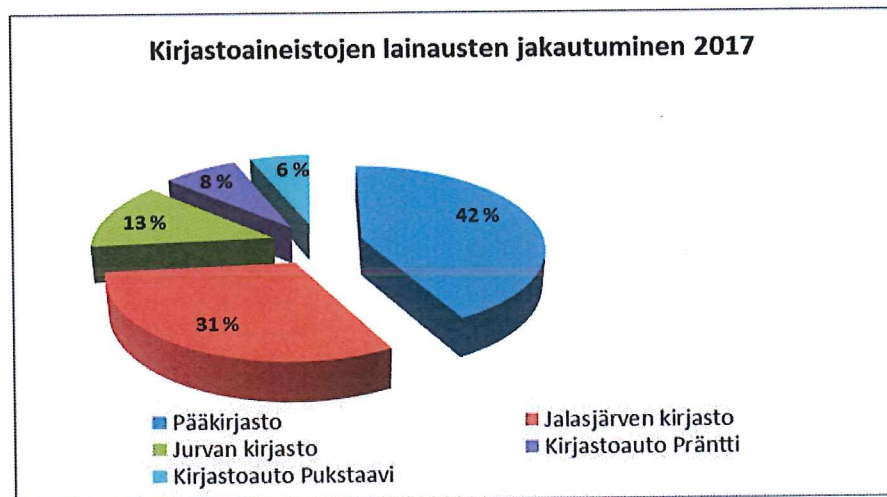
Vuonna 2017 kaupungilla toimi 10 päiväkotia. Päiväkotien lisäksi Koskuella toimii ryhmäperhepäiväkoti ja Kurikan keskustassa avoin päiväkotitoimi SoPeVa.

- *Varhaiskasvatuksen osalta pitää talousarvioon saada arvio kustannuksista/hoidettava ja tilinpäätökseen vastaava toteuma.*

- *Sähköinen hakemus ja hoitoaikailmoitus sekä mobiiliratkaisu hoitoaikojen seurantaan ja laskutusta varten on erinomainen esimerkki toimintojen tehostamisesta.*

Kirjastopalvelut

Kirjasto- ja tietopalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistyksen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

- *Kirjastoautojen toiminnan yhteyteen voisi tulevaisuudessa mahdollisesti lisätä muita kuntalaisille tarjottavia palveluja. Näin voitaisiin mahdollistaa mm. vanhusten asuminen kotonaan mahdollisimman pitkään.*

- *Kirjastoissa on hyvin kehitetty monipuolisia ja uudenlaisia palveluja.*

Vapaa-aikatoimi

Liikuntapalvelut

Liikuntatoimen tehtävänä on kuntalaisten aktivointi liikuntaan sekä liikunta-paikkojen ja alueiden ylläpito.

- *Mahdollisuutta skeittiparkin järjestämiseen jokaiseen kuntakeskukseen on tutkittava yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.*
- *Uimahallin kävijämääristä on saatava tiedot myös ulkopuolisten toimijoi-den osalta.*

- *Liikuntapaikkoihin on edelleen panostettu hyvin. Kaupungin alueella on monipuoliset liikuntamahdollisuudet.*

Nuorisopalvelut

Nuorisolain tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

- *Nuorisovaltuuston toimintaa ja sen näkyvyyttä parantaisi kunnan organi-saatiosta nimetty vastuullinen yhteyshenkilö.*

- *Nuorisotoimessa käynnissä olevat hankkeet etsivä nuorisotyö, nuorten työ-paja ja lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämishanke edistävät nuorten hyvinvointia.*
- *Liikennepuistotoimintaa on laajennettu ja sitä järjestetään kaikissa kolmes-sa kuntakeskuksessa.*
- *Nuorisotoimen rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä on merkittävä.*

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimintalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa.

- *Kulttuuritoimen nettokustannukset talousarviossa 2017 olivat 16,1 eu-roa/asukas ja tilinpäätöksen toteutuma vain 14,1 euroa/asukas. Nettomeno-
jen säästö oli n. 43.000 euroa.*

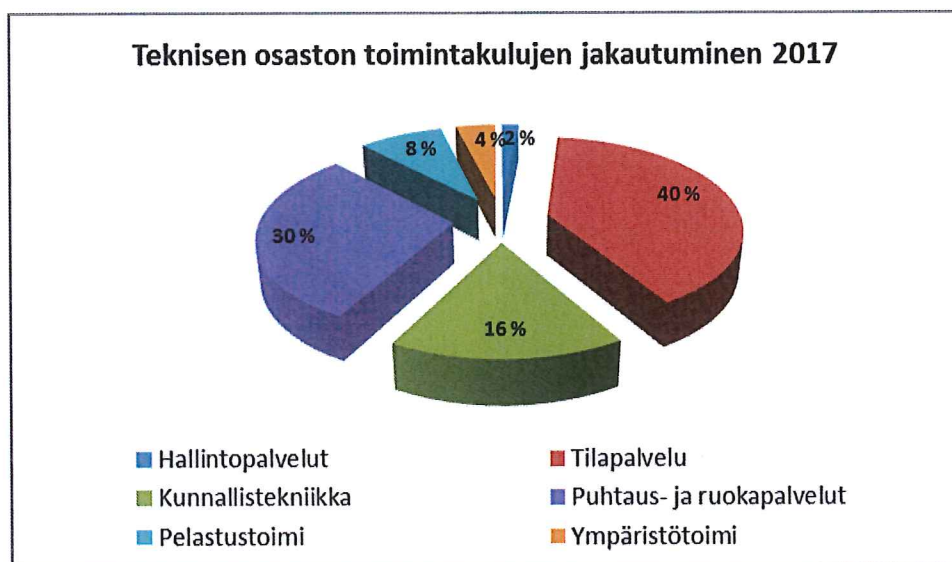
- *Kulttuuritoimen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille on merkittävä. Yhteis-toiminnassa eri järjestöjen kanssa saa pienilläkin määrärahoilla paljon ai-
kaan.*

Tekninen osasto

Tekninen osasto jakautuu tekniseen toimeen ja ympäristötoimeen. Teknisen toimen vastuualueita ovat teknisen toimen hallintopalvelut, tilapalvelut, maanrakennus, puhtaus- ja ruokapalvelut, kunnallistekniikka ja pelastustoimi. Ympäristötoimen vastuualueet ovat rakennusvalvonta ja ympäristövalvonta sekä maankäyttö.

Teknisen osaston vuoden 2017 toimintakulut olivat yhteensä 22,9 milj. euroa ja toimintatuotot 19,9 milj. euroa.

Teknisellä osastolla oli vuonna 2017 palvelussuhteessa 188 vakinaista työntekijää eli 22 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaisia työntekijöitä oli vuoden lopussa teknisen osaston palveluksessa 30. Kesäaikana tekninen osasto työllistää määräaikaisesti noin 70 nuorta.

- Teknisen johtajan virkaa on hoidettu sijaisvoimin melkein vuoden ajan. Toisen työnantajan palvelukseen siirtyvien viranhaltijoiden virkavauspausanomuksiin tulisi suhtautua kriittisesti.
- Tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä on edelleen tehostettava.

- Teknisen osaston talousarvion laadinnassa ja toteutumisessa on onnistuttu hyvin.

Tilapalvelu

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitotyöt sekä vastaaminen kiinteistöjen peruskorjauksista ja uudisrakentamisesta.

- *Kiinteistöjen energiankulutusta vähentäviin toimiin on jatkossakin panostettava käyttökustannusten kasvun hillitsemiseksi.*
- *Koulutettu kiinteistöhoitohenkilökunta on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi tilapalvelussa.*

- *Tilapalvelussa on pitkän tähtäimen suunnitteluun kiinnitetty huomiota ja kehittämiskohteet vuosille 2017–2019 on kirjattu tavoitteisiin selkeästi.*
- *Kiinteistöjen valvonnan automatisointi on hyvä esimerkki toimintojen tehostamisesta.*

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtaus- ja ruokapalveluiden vastualueen tehtävänä on vastata Kurikan kaupungin puhtaus- ja ruokapalveluista. Lisäksi palveluja myydään JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymälle eri toimipisteissä Kurikan alueella. Puhtaus- ja ruokapalveluiden tavoitteena on toimia laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Asiakaspalvelu on tärkeä kehittämisen ja koulutuksen kohde puhtaus- ja ruokapalveluissa. Tietoa palveluiden tasosta saadaan asiakastytyväisyyskyselyillä. Siivoustyön laadun mittaamista kehitetään ja keittiötyön prosessien suunnittelua jatketaan.

- *Puhtaus- ja ruokapalveluiden asiakastytyväisyyskysely ei ole toteutunut tavoitteen mukaisesti.*

- *Ruokapalveluissa on panostettu ruoan kotimaisuuteen ja lähiruokaan. Uusi hankintapäätös on antanut siihen hyvät mahdollisuudet.*
- *Muutokset mm. JIK:lle toimitettavassa ateriapalvelussa on otettu huomioon puhtaus- ja ruokapalvelujen kehittämisessä.*

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan tehtävänä on mm. ylläpitää, rakentaa ja rakennuttaa kaupungin kadut, katu- ja tievalaistus, torit, puistot, liikunta ym. yleiset alueet.

- *Talousarvion sitovissa tavoitteissa on mainittu määrärahat mm. yksityisten kunnossapito- ja perusparannusavustuksiin. Tilinpäätöksessä ei ole selvitystä avustusten toteutumisesta.*

- *Valaistussaneeraukset tuovat ajan kanssa säästöjä käyttökustannuksiin.*
- *Hankkeita toteutettaessa kunnallistekniikka on yhteydessä muihin johto- ja laitetoimijoihin, jotta heidän tarpeensa saadaan yhdistettyä kunnallistekniikan hankkeiden kanssa.*

Ympäristötoimi

Kaupungin strategian mukaan maankäyttötoimialueen päämääränä on, että kaupungin maapolitiikka, maankäytön suunnittelu ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen mahdollistavat monipuolisia rakentamis- ja asumismahdollisuuksia. Rakennus- ja ympäristövalvonta seuraa ja toteuttaa lupien sekä ilmoitusten käsittelyssä lainsäädännön kehitystä.

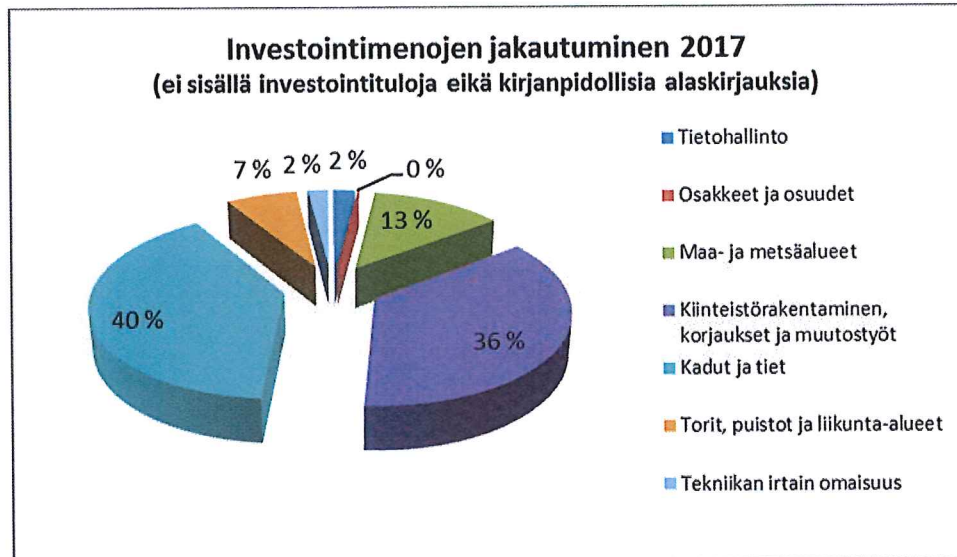
Vuonna 2017 myytiin 12 asuntotonttia ja 2 teollisuustonttia. Kaupungilla on vapaita omakotitontteja yhteensä noin 200, rivitalotontteja 14 ja valmiiksi lohkottuja teollisuustontteja 2 sekä noin 5,2 ha räätälöitävissä olevaa teollisuustonttia.

- *Maapoliittisen ohjelman laatiminen on tarpeellista kaupungin maankäytön ja toiminnallisten alueiden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi.*

- *Kaupungin vapaat tontit ovat hyvin esillä kaupungin verkkosivuilla.*

Investoinnit

Vuoden 2017 talousarviossa investointeihin oli varattu 6,3 milj. euroa. Toteutuma oli 6,5 milj. euroa (bruttomenot).

Yhdistymissopimuksessa lähivuosien investointitasoksi on määritelty 6 milj. euroa. Tästä 3,5 milj. euroa kohdistuisi entisen Kurikan alueelle ja 2,5 milj. euroa entisen Jalasjärven alueelle.

Tilinpäätöksen mukaan Kurikan alueen nettoinvestoinnit olivat 3,9 milj. euroa ja Jalasjärven alueen 1,7 milj. euroa.

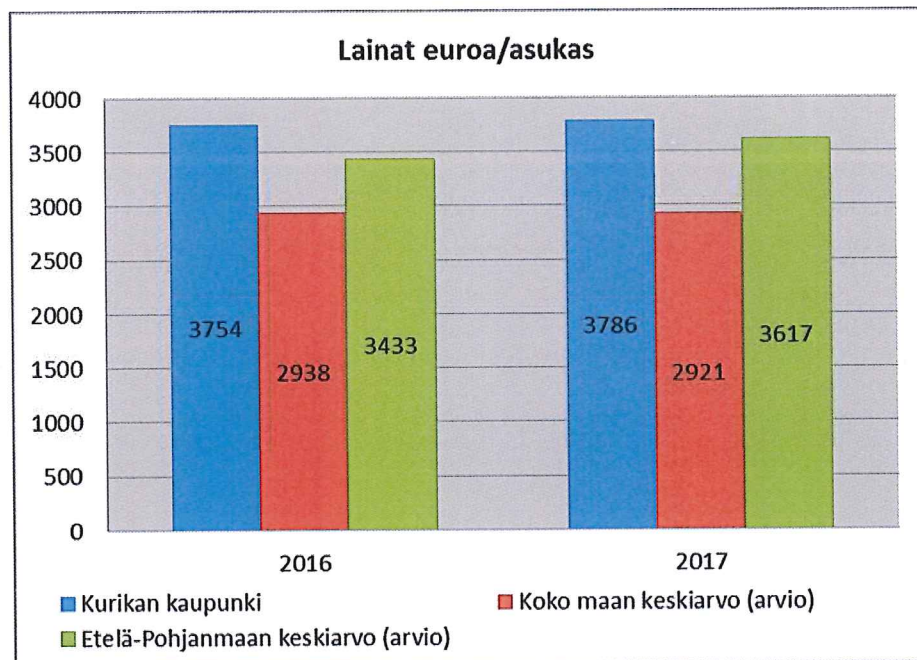
- Yhdistymissopimuksen mukaan yhdistymisavustus käytetään uuden Kurikan elinvoimaa kehittäviin hankkeisiin seuraavasti: Jalasjärvellä valtatie 3 ja 19 risteysalueen kehittäminen sekä Kurikassa Magneetin risteysalueen kehittäminen. Yhdistymisavustusta saatiin 1,2 milj. euroa vuonna 2017. Tilinpäätöksessä ei ole selvitystä yhdistymisavustuksen kohdentumisesta vuonna 2017. Kivistön risteysjärjestelyjen osalta valtion hallinnon rahoituspäätös on vielä tulematta. Kurikan Magneetin työt ovat käynnissä.

- Tiedot investointien jakautumisesta alueittain sekä taloussuunnitelmassa että tilinpäätöksessä edesauttavat kuntaliitossopimuksen toteutumisen seurantaa.

Kaupungin talous

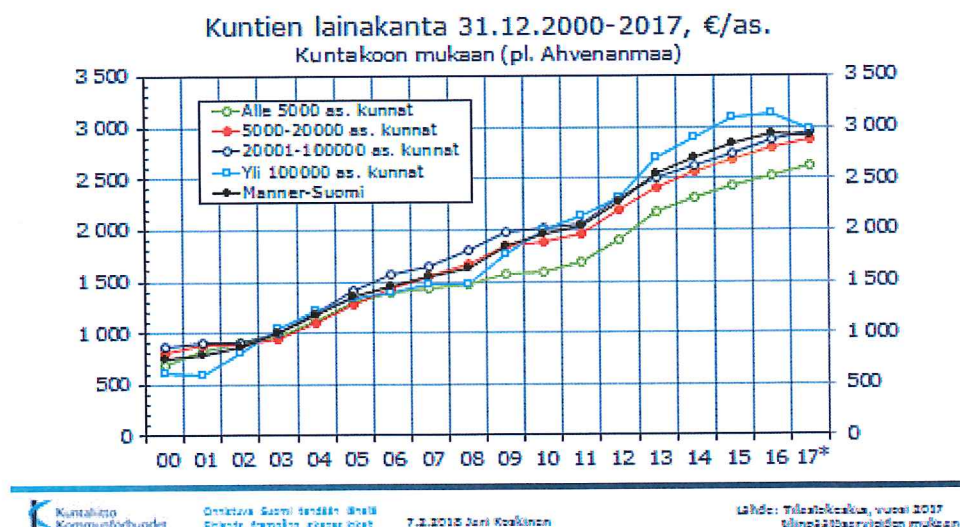
Kaupungin käyttötalousmenojen toteutuma talousarvioon verrattuna oli 97,3 % ja tulojen kertymä 100,1 %. Tilikauden ylijäämä oli 4,1 milj. euroa.

Kaupungilla oli lainoja 3786 euroa/asukas. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden aikana 6 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 9,4 milj. euroa. Omavaraisuusaste oli 55,2 %. Omavaraisuuden tavoitetaso on 50 %:n ylittävä omavaraisuus. Kaupungin vielä voimassa olevan strategian mukaan velkamäärä/asukas tulee olla alle Etelä-Pohjanmaan keskiarvon. Etelä-Pohjanmaan keskiarvo oli viime vuonna tilinpäätösarvion mukaan 3617 euroa/asukas.

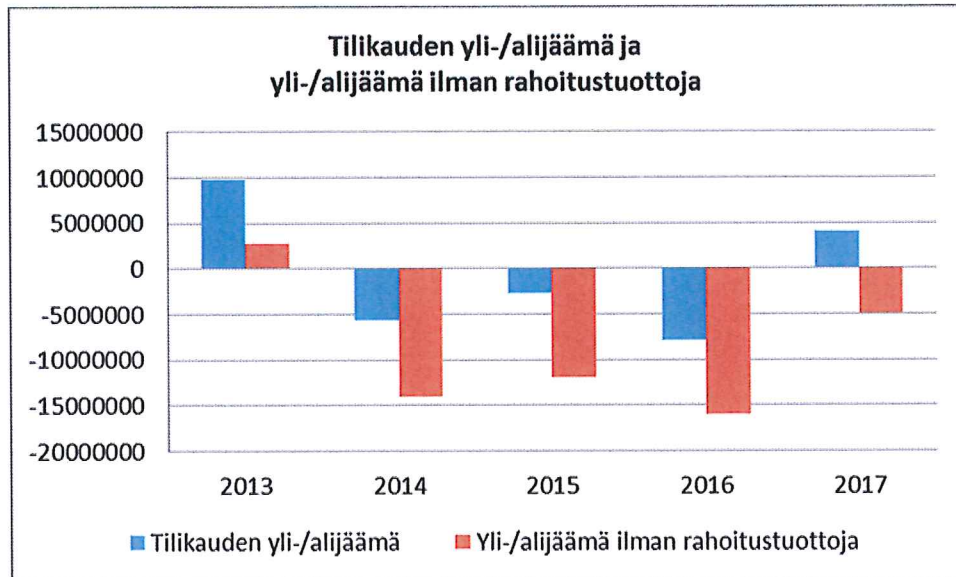
Kuntien lainakanta 2000–2017, €/as. kuntakoon mukaan (pl. Ahvenanmaa)

Lähde: Tilastokeskus (vuosi 2017 tilinpäätösarvioiden mukaan)

Tilikauden yli-/alijäämä, josta vähennetty muut rahoitustuotot

(sisältää Nesteen ja Fortumin osinkojen lisäksi vähäisen määrän muitakin rahoitustuottoja mm. Anvia, Sampo jne)

- Tarkastuslautakunta on huolestunut kaupungin korkeasta lainamäärästä.

- Omavaraisuusasteen nousu vuodesta 2016 on positiivinen merkki kaupungin talouden parantumisesta.

Konsernitarkastelu

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät kaupungin lisäksi tytäryhteisöt (16 kpl), kuntayhtymät (6 kpl) ja osakkuusyhteisöt (5 kpl). Konsernin toimintatuotot vuonna 2017 olivat 91,9 ja toimintakulut 213,8 milj. euroa. Konsernin ylijäämä on 5,6 milj. euroa ja omavaraisuusaste 40 %. Lainakanta 31.12.2017 on yhteensä 137,5 milj. euroa ja 6 484 euroa/asukas.

- Tarkastuslautakunta totesi huolestuneena konsernin lainakannan kasvun.
- Konsernivalvonnasta ei ole laadittu ajankohtaista konserniohjeistusta kuntaliitoksen jälkeen.
- Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteista ei ole tehty kirjallista ohjeistusta.

- Tilinpäätöksessä on hyvin tuotu esille tytäryhteisöjen toimintaa ja tavoitteiden toteutumista.

Arviointikertomuksen valtuustokäsittely

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2017 arviointikertomuksen perusteella velvoitetaan kaupunginhallitus ja lautakunnat antamaan tarkastuslautakunnalle lausuntonsa arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun loppuun 2018 mennessä. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Keskeisimmät havainnot ja kehittämisehdotukset

- *Tarkastuslautakunta on huolestunut kaupungin ja konsernin korkeasta lainamäärästä.*
- *Kaupunginhallitus ei ole toimittanut tarkastuslautakunnan helmikuulla 2017 pyytämää selvitystä tilintarkastajan tilintarkastuspöytäkirjassaan mainitsemista havainnoista Kiinteistö Oy Uutvällinkulman myynnin osalta.*
- *Yhdistymisavustuksen käytöstä tai arviointi- ja seurantaryhmän roolista avustuksen kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainintaa.*
- *Kaupungin hankintaohje on edelleen päivittämättä. Hankintaohjeissa pitää olla ohjeistus myös maanhankinnan osalta.*
- *Kiinteän omaisuuden myyntiperusteet on käsiteltävä ja vahvistettava asianmukaisesti.*
- *Suunnitelmallista riskien kokonaiskartoitusta ei ole tehty.*
- *Kaupungilla ei ole Kuntaliiton suosituksen mukaista sopimusohjeistusta.*
- *Hallintosäännön 5 §:n edellyttämä ohjeistus kaupungin tiedottamisen periaatteista ei ole ollut kaupunginhallituksen käsittelyssä.*
- *Kaupungin laskutus- ja perintäohje on edelleen päivittämättä.*

- *Konsernivalvonnasta ei ole laadittu ajankohtaista konserniohjeistusta kuntaliitoksen jälkeen.*
- *Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteista ei ole tehty kirjallista ohjeistusta.*
- *Tilinpäätöksessä todetaan, että kehityskeskustelut ovat useilla osa-alueilla edelleen käymättä. Palvelusitoumuksessa on mainittu, että esimies käy kehityskeskustelun alaistensa kanssa vähintään kerran vuodessa. Tarkastuslautakunta edellyttää palvelusitoumusten noudattamista. Lautakunnan mielestä esimiesten velvollisuus on käydä kehityskeskustelut alaistensa kanssa säännöllisesti.*
- *Kaupungin hallintosäännössä on maininta kokouskutsun lähettämisajasta ainoastaan kaupunginvaltuuston kokousten osalta. Muiden toimielinten osalta hallintosäännössä mainitaan vain, että kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla. Joko hallintosäännössä tai toimielinten omilla päätöksillä on syytä määrätä vähimmäisaika, milloin kokouskutsun ja esityslistan on oltava jäsenillä. Toimielinten jäsenille on taattava riittävästi aikaa perehtyä käsiteltäviin asioihin.*

- *Kaupungin arkistoaineisto on edelleen hajasijoitettuna tiloihin, jotka eivät täytä arkistolaitoksen määräyksiä arkistotiloista.*
- *Tilinpäätöksessä 2017 on perusturvan osalta puutteelliset tiedot sitovien tavoitteiden tavoitetaso/seurantatavassa sekä toteutumisen raportoinnissa.*
- *Talousarvion sitovien tavoitteiden on syytä olla sellaisia, että niiden toteutumista ja tasoa voi mitata.*
- *Talousarviossa 2017 mainittujen tilaajalautakunnan ohjeistusten toteutumisesta ei tilinpäätöksessä ole mainintaa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tilaajalautakunnan asettama tavoitetaso ja sen toteutuminen todetaan myös kaupungin tilinpäätöksessä.*
- *Tarkastuslautakunta kiinnitti jälleen huomiota sivistysosaston talousarvion ja tilinpäätöksen eroavuuksiin. Tilinpäätöksen mukaan sivistysosastolla on syntynyt 2,4 milj. euron säästö vuoden 2017 menoissa.*
- *Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että peruskoulun oppilaat ovat yhdenvertaisessa asemassa koulusta riippumatta. Mm. kirjavalintoja on syytä yhdenmukaistaa kunnan alueen kouluissa.*
- *Kaupungin luottamustehtäviin valittavilta olisi saatava suostumus tehtävään.*
- *Varhaiskasvatuksen osalta pitää talousarvioon saada arvio kustannuksista/hoidettava ja tilinpäätökseen vastaava toteuma.*
- *Mahdollisuutta skeittiparkin järjestämiseen jokaiseen kuntakeskukseen on tutkittava yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.*
- *Uimahallin kävijämääristä on saatava tiedot myös ulkopuolisten toimijoiden osalta.*
- *Nuorisovaltuuston toiminnan näkyvyyttä parantaisi kunnan organisaatiosta nimetty vastuullinen yhteyshenkilö.*
- *Kulttuuritoimen nettokustannukset talousarviossa 2017 olivat 16,1 euroa/asukas ja tilinpäätöksen toteutuma 14,1 euroa/asukas. Nettomenojen säästö oli n. 43.000 euroa.*
- *Teknisen johtajan virkaa on hoidettu sijaisvoimin melkein vuoden ajan. Toisen työnantajan palvelukseen siirtyvien viranhaltijoiden virkavauspausauksiin tulisi suhtautua kriittisesti.*
- *Tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä on edelleen tehostettava.*
- *Kiinteistöjen energiankulutusta vähentäviin toimiin on jatkossakin panostettava käyttökustannusten kasvun hillitsemiseksi.*
- *Koulutettu kiinteistönhoitohenkilökunta on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi tilapalvelussa.*
- *Puhtaus- ja ruokapalveluiden asiakastyytyväisyyskysely ei ole toteutunut tavoitteen mukaisesti.*
- *Talousarvion sitovissa tavoitteissa on mainittu määrärahat mm. yksityisten kunnossapito- ja perusparannusavustuksiin. Tilinpäätöksessä ei ole selvitystä avustusten toteutumisesta.*
- *Maapoliittisen ohjelman laatiminen on tarpeellista kaupungin maankäytön ja toiminnallisten alueiden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi.*

- *Omavaraisuusasteen nousu vuodesta 2016 on positiivinen merkki kaupungin talouden parantumisesta.*
- *Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on vihdoinkin päivitetty.*
- *Yrityspalvelukeskus Formu on osoittautunut erinomaiseksi ratkaisuksi keskitettyjen palvelujen tarjoajana yrittäjille.*
- *Päivähoidossa sähköinen hakemus ja hoitoaikailmoitus sekä mobiiliratkaisu hoitoaikojen seurantaan ja laskutusta varten on erinomainen esimerkki toimintojen tehostamisesta.*
- *Kirjastoissa on aktiivisesti kehitetty monipuolisia ja uudenlaisia palveluja.*
- *Liikuntapaikkoihin on edelleen panostettu hyvin. Kaupungin alueella on monipuoliset liikuntamahdollisuudet.*
- *Nuorisotoimessa käynnissä olevat hankkeet etsivä nuorisotyö, nuorten työpaja ja lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämishanke edistävät nuorten hyvinvointia.*
- *Liikennepuistotoimintaa on laajennettu ja sitä järjestetään kaikissa kolmessa kuntakeskuksessa.*
- *Nuorisotoimen rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä on merkittävä.*
- *Kulttuuritoimen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille on merkittävä. Yhteistoiminnassa eri järjestöjen kanssa saa pienilläkin määrärahoilla paljon aikaan.*
- *Teknisen osaston talousarvion laadinnassa ja toteutumisessa on onnistuttu hyvin.*
- *Tilapalvelussa on pitkän tähtäimen suunnitteluun kiinnitetty huomiota ja kehittämiskohteet vuosille 2017–2019 on kirjattu tavoitteisiin selkeästi.*
- *Tilapalvelussa kiinteistöjen valvonnan automatisointi on hyvä esimerkki toimintojen tehostamisesta.*
- *Ruokapalveluissa on panostettu ruoan kotimaisuuteen ja lähiruokaan. Uusi hankintapäätös on antanut siihen hyvät mahdollisuudet.*
- *Muutokset mm. JIK:lle toimitettavassa ateriapalvelussa on otettu huomioon puhtaus- ja ruokapalvelujen kehittämisessä.*
- *Katuvalaistussaneeraukset tuovat ajan kanssa säästöjä käyttökustannuksiin.*
- *Hankkeita toteutettaessa kunnallistekniikka on yhteydessä muihin johto- ja laitetoimijoihin, jotta heidän tarpeensa saadaan yhdistettyä kunnallistekniikan hankkeiden kanssa.*
- *Tiedot investointien jakautumisesta alueittain sekä taloussuunnitelmassa että tilinpäätöksessä edesauttavat kuntaliitossopimuksen toteutumisen seuranta.*
- *Tilinpäätöksessä on hyvin tuotu esille tytäryhteisöjen toimintaa ja tavoitteiden toteutumista.*

Allekirjoitukset

Kurikassa 23.5.2018

Kurikan kaupungin tarkastuslautakunta

Anna-Liisa Myllymäki
puheenjohtaja

Kaija Nyysti
varapuheenjohtaja

Sirpa Alakoski
jäsen

Martti Alkula
jäsen

Aulis Harju
jäsen

Pauli Keski-Valkama
jäsen

Hannu-Pekka Kivistö
jäsen

Anna-Kaisa Niemi
jäsen

Anita Ranta
jäsen